

Inserati:
 Escatolpa petivvsta (50 mu
 stroka in 3 mm visoka ali nje
 prostre)
 za ekstrak . . . po K 2--
 aradni razpisi, postala
 Hd. . . . po K 2--
 Pri naročilu nad 10 obje
 papur.
 Najmanjši oglaš 3/3 x 3 mm K 6--
 Izhaja vsak dan izvenredni po-
 nedeljek in dan po prazniku,
 ob 5 uri zjutraj.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 8. — Račun poštna hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 20.511, bovn.-herv. 7583.

Zagreb, 25. januarja. Danes dopoldne se je zbrala pred zagrebsko univerzo akademska omladina, ki je v navdušenih govorih obsojala sklep entente in njen ultimatum v prilogi italijanskemu imperijalizmu. Od univerze se je napotilo dišastvo v mesto, mani-

festujoč za Jugoslavijo, okupirane kraje, protestirajoč proti ultimatumu entente, proti italijanski pohlepnosti. Spreved dijakov je prišel pred poslopje, kjer posluje francoska misija, ter so manifestanti tam ogorčeno protestirali proti postopanju Francije v jadranskem vprašanju. — Ko so se te scene upravičenega ogorčenja odigrale pred francosko misijo, so se dijaki mirno razšli.

BELGRAD.

LDU Belgrad, 25. januarja. Danes ob 10. uri dopoldne se je vršilo od akademske mladine sklicano veliko manifestacijsko zborovanje radi ententnega ultimata in radi nameravane krivične rešitve jadranskega vprašanja. Govorili so slovenski, hrvatski in srbski akademiki in nato je govorilo 12 poslanec vseh jugoslovanskih političnih strank, kateri so se vsiljivo glasno izja-

vili proti italijanskim zahtevam v jadranskem vprašanju. Po zborovanju so zborovalci priredili spreved po mestu. Šli so najprej pred vojno ministrstvo, kjer so manifestanti vzklikali jugoslovanski Gorici, jugoslovanskemu Primorju in jugoslovanski Reki in zapeli »Lepo našo domovino«. Nato je spreved krenil pred kraljevski dvor, kjer so se vzklikali ponavljali in kjer so manifestanti zapeli »Naprej zastave Slave« in »Bože pravde«. Na tisoče občinstva je simpatično pozdravljalo manifestante v sprevedu. Največjo pozornost na shodu je vzbudila izjava vodstva komunistične stranke, ki je proglasilo popolno solidarnost z vsemi jugoslovanskimi strankami v tem vprašanju in obetalo skupno pomoč delavstvu proti nasilju, ki ga hoče izvršiti Italija z ententno pomočjo.

Manifestacija za žensko volilno pravico.

V nedeljo popoldne je bil v veliki dvorani hotela »Union«, številno obiskan shod krščanskega delavskega ženstva, ki se ga je udeležilo nad 3000 delavk in sluškinj. Ta shod je bil sijajna manifestacija delavskega ženstva za splošno in enako žensko volilno pravico, kakor tudi resen opomin vsem, ki ne umejo korakati z duhom časa.

Shod je otvoril g. stolni vikar Škrbec, ki je povdarjal, da tako številno obiskani shoda delavskega ženstva še ni videla »Unionova« dvorana, kar je dokaz, da je delavsko ženstvo ene misli, da si ne pusti delati nobene krivice. Kajti krivica je, ki jo hočejo storiti delavskemu žensktvu z volivnim redom, ki ga hočejo vsiliti naši državci. Dati hočejo volilno pravico samo privilegiranim ženskim slojem. Mati, ki je delala in trpela za družino in državo, je izključena od volivne pravice, njena hči pa, ki še ni ničesar storila in doseгла, pa se bo morda senčila v solnce volivne pravice. Gospodična morda, ki še ni ničesar storila za državo, bo šla lahko na volišče, delavke pa, ki so trpele za državo in delale, pa bodo morale ostati doma. Nadalje je znano, kako rešitev valutnega vprašanja nam vsiljujejo. Dejstvo je, da hočejo zamenjati 4 krone za eno. Seveda, kapitalistični krogi in bankirji ne bodo pri tem ničesar izgubili. Oni imajo svoje milijone in milijarde spravljene v realijah in čim manj bo vredna krona, tem več bo vredna njihova posest. V imenu pravice, ki mora biti za vse enaka, pozdravlja zbor.

Nato je govorila gđc. Minka Sagadin: Brezdvomno prihaja za nas ženske nova doba in čaka nas silno važna naloga. So sicer tudi pri nas gotovi ljudje, ki hočejo to novo dobo umetno ali celo silo zadržati, ki hočejo ustaviti na vse mogoče načine tok časa, kateremu pa bodo morali prej ali slej dovoliti prosto pot. Vsi stanovi se organizirajo, vsi zahtevajo svojih poštenih pravic in povdarjajo svojo svobodo v svobodni državi.

Naša vlada je jela zapostavljati in prezirati naše ženstvo iz vrst poštenega dela. Nova doba, doba narodnega in socialnega pokreta pa bo potrebovala delavno, razodeno in odločno ženstvo, brez vsake slojevne razlike, ženstvo, ki se bo v polni meri zavedalo svojega življenjskega namena in svojih obrambnih dolžnosti in pravic.

Zahtevati moramo žensko volilno pravico brez razlike stanu in izobrazbe, in sicer volilno pravico v vse zakonodajne in samoupravne zastope, soupravo pri raznih socialnih zavodih in ustanovah, nadzorstvo nad ženskim delom, sploh soodločanje pri vseh javnih zadevah. Te naše zahteve temelje na dolžnostih in so torej ob sebi upravičene. Zakonodajna naša država se bo morala ozirati na te zahteve in jih privesti do popolne veljave.

O tem gotovo ne bo nihče dvomil, da je bil dosednji družabni red za žensko po večini veliko krivičnejši kot za moške, ker je izšel iz popolnoma napačnega načela, da je ženska samo nadomestilo moškega in kot taka torej slabše vrste in se zato za ženstvo tudi ni treba toliko brigati — predvsem ne za njene pravice. Sedaj, ko se ustvarja nov družabni red, je naloga ženstva, da izpodbije to napačno naziranje in dopove svetu, da ima ženska tudi svojo samostojno in vzvišeno nalogo v življenju, ki teče sporedno z nalogo in se obedve medsebojno izpolnjujeta.

Me nikakor nečemo posebnih pravic zase in tudi ne zasledujemo nobenih sebičnih ciljev. Pač pa smo se vzdrzale in prišle do polne zavesti, da se sime potegovati za svoje pravice, kakor naše sovrstnice po drugih deželah, ki se ne boje povzdigniti svoj glas v javnosti. Zakaj naj bi bilo nemogoče ravno v naši Jugoslaviji, kar je mogoče v drugih gospodarsko in politično vzornih razvitih deželah na Angleškem, Francoskem, v Švediji, Ameriki in drugje? Biti nečemo polnopravne, nonosne hčere svojega na-

roda z vsemi dolžnostmi, pa tudi z vsemi pravicami, ki nam gredo kot državljanke demokratične države. Nova doba stavi brezdvomno na ženstvo vseh stanov in slojev čisto nove zahteve in naloge. Zato je edino prav, da stopi ženska tudi na politično polje, v zakonodajo in upravo.

Ko pa zahtevamo zase splošno enako aktivno in pasivno volilno pravico in izenačenje vseh pravic v državljanem življenju — tedaj so naši liberalci in socialisti — ki so si po krivici osvojili državno oblast, da bi goljufali krščansko ljudstvo za njegove najsvetejše pravice — za naše klice nemi in gluhi. In zakaj? Nova liberalno-svobodomiselná vlada hoče na vsak način volitve v ustavodajni državni zbor tako izpeljati, da bodo vladali svobodomiselnici, ki bodo zahtevali kot prvo žrtve ravno žensko svobodo. Vpeljali bodo ločitev zakonov, t. j. razporoko, ki prinaša moškemu razbrzdano prostost, ženski pa mučeniško suženjstvo. Uvedla se bo brezverska šola, to se pravi: materi, ki se v prvi vrsti peča z vzgojo otrok in ki je zato odgovorna Bogu in človeški družbi, bo domača verska vzgoja ponajveč uničena. Po svobodomiselnstvu je v prvi vrsti prizadeta žena. Zato je ravno žena posebno poklicana za obrambo svoje časti in svobode.

Da pa bodo svobodomiselnici dosegli svoje namene, so si jo brihtne glave dobro iztuhtale. Uveljaviti hočejo nov volivni red, v katerem bodo imele sicer voliti pravico tudi ženske — toda kako?

Voliti naj bi smele samo ženske, ki so dovršile štiri razrede kake srednje šole (gimnazije) in pa one, ki vodijo samostojno gospodarstvo. Pri nas bi na ta način volile samo učiteljice in nekaj dam, ki so dovršile licej. Naše sluškinje pa, naše delavke in gospodinje, zlasti na kmetih, ki so trpele največ med vojsko, te pa naj bi bile seveda brez glasu. Odločno se obračamo proti temu, da se nam na tako nedemokratični in protiljudski način vsiljuje volivni red, ki odvzema polovici naroda volilno pravico. Tak predpilotni zakon uvaža razredno volilno pravico. Samo ženstvo, ki ima gotova spričevala in premoženje, bo smelo glasovati.

Ugotoviti moramo, da je ves naš ženski svet za to pravico popolnoma zrel. Za nas je važno dejstvo, da se skuša radi strankarskih razlogov prikrajšati oni del našega ženstva, ki je najodločnejše in najizraziteje pokazal popolno razumevanje svoje naloge pri ustvarjanju naše države. Često so ravno tisti, ki hočejo sedaj prikrajšati naše ženstvo, peli največjo slavo temu ženstvu.

Vlada, ki ji pod kožo bije kapitalistično, liberalno socialdemokratsko srce, ve kaj dobro, da njena moč temelji samo na nasilju. Dobro ve, da v trenutku, ko pride ljudstvo do besede, se zruši sama v prah. Socialisti so zato najlažja načela demokracije in so se za judežve groše prodali kapitalističnim izkoriščevalcem in danes so vse njihove besede mrtve traze, nerodne laži, ki jim ne bomo nikdar verjele. Njih dejanja govore dovolj jasno in zato pride zanje dan plačila in sodbe. Na tisti dan se hočemo pripravljati z vso vneto in čakamo hipa, ko pojdemo v boj proti onim, ki teptajo načela demokracije, ona načela, ki so jih napisali na svoj rdeči prapor, potem pa prodali za ministrske stolce in razna polna korita. Zapomnite si bomo, da so nam samovoljno in protipostavno odrekli odločilno besedo pri volitvah. Ženska volilna pravica je danes že globoko utemeljena zahteva širokih plasti naroda. Zmagala bo — in to prej, kot si demokracije mislijo!

Govor je sledilo splošno odobravanje. Za tem je nastopila gospa Katarina, ki je izvajala nastopno:

Naprednost liberalcev.

Nedolgo tega, kar je pisala liberalna »Domovina«, da je Češka najbolj napredna dežela. In naši liberalci in socialisti svobodomiselnici kar gore, da bi dohiti to češko naprednost v takih stvareh, kjer ta čudna naprednost udaria po veri. Cer-

kvi, kjer ta naprednost meče križ iz šol in zapira katoliške duhovnike. Za tako naprednost so naši liberalci in socialisti polni svetega navdušenja in ognja. Kjer pa je Češka pokazala resnično naprednost, tam je pa naša svobodomiselná gospoda takoj izgubila svoje navdušenje za češki napredek. Kako to? Češka vlada je izdala volivni zakon, po katerem imajo volilno pravico vse ženske od 21. leta naprej in ne dela razločka med učiteljico in sluškinjo in delavko. Zakaj delavka — in to skušamo me tobačne delavke še v prav posebni meri — moramo še veliko bolj občutno prenašati javna bremena: draginjo, pomanjkanje obleke in živeža ko izobražene dame, in s svojim poštenim delom več koristimo državi in javnosti, kot morda dama, ki je sicer dovršila licej, pa večkrat doma sedi za klavirjem, čita romane in marsikatera riti kave ne zna kuhati. Torej imamo vsaj toliko pravice do volivne pravice kot te.

Pa pravijo: ženska se ne razume na politiko! Tovarišice, vprašam vas, ali se razumejo na politiko tisti gospodje, ki imajo sedaj vlado v rokah? Ali ne raste draginja dan za dnem?

Zakaj se po mnenju te liberalne in socialistične gospode slovenska delavka, slovenska sluškinja in naša kmetijska žena ne razume na politiko? Samo zato ne, ker je verna, ker ne bo nikdar dopustila, da bi se Kristusova načela pomandrala v javnem življenju, da bi se uvažal brezverski zakon, ki poniža ženo v sužnjo, ker nikdar ne bo dopustila, da bi naše versko prepričanje pribijali na križ. Vidite, to je tisto nazadnjaštvo, ki se ga naši svobodomiselnici boje. Če bi pa bila slovenska preprosta žena brezverna, svobodomiselná, socialistična in če bi nič drugega ne znala, ko brez vsake razsodnosti trobiti v svobodomiselnó trobento, o potem bi bila to najnaprednejša izmed vseh žena na svetu!

Me pa ravno zato, ker vidimo, kaka korupcija je zašla v našo politiko od strani tistih, ki mislijo, da se najbolj razumejo na politiko, ravno zato hočemo me v politiki sodelovati, da s svojo poštenostjo zopet spravimo politični voz iz blatnega jarka na cesto.

Tobačne delavke smo tako slabo plačane, da ne vemo, ali bi živele ali umrle. Borimo se za izboljšanje, toda kdo upošteva nas ženske brez moči? Šele takrat bodo upoštevali naše prošnje in naše zahteve, kadar bodo gospodje okrog vlade vedeli, da so odvisni od nas, da so z našimi glasovi izvoljeni, da z našo pomočjo sede pri vladni mizi. (Živahno odobravanje.)

V. L. S. za žensko volilno pravico.

Nato je govoril živahno pozdravljen podpredsednik V. L. S. profesor Bogumil Remec nastopno:

Spoštovani zbor! Potrebno je, da izpregovorim par besed, čemu se borimo, da dobe tudi ženske, zlasti pa naši delavski sloji, volilno pravico v vseh javnih zastopih. Ločiti moramo v tem pogledu gospodarske zastope, med katere moramo gotovo šteti občinske svete in parlament, v katerem bi morali sodelovati vsaj pri tem, kakšne naj se dajo n. pr. volivne pravice posameznim državljanom. Gotovo je, da mora občinski svet skrbeti za stvari, ki se tičejo naših denarnic, za zadeve, ki naj bi zmanjšale bedo nižjega stanu. Občinski svet je zato tukaj, da vodi pravilno občinsko upravo, da se z davki resno gospodari. Vprašam pa, ali tiste, ki niso dovršile liceja ali kake višje šole ne plačajo davka? Ali ne plačate davka pri vsakem kilogramu kruha? Delavke v tovarnah ali sluškinje so tiste, ki morajo jesti dražji kruh, ker plačajo indirektno davke. Ali jih mogoče plača samo gospodar? Davke plačajo vse naše žene, vse trpinke, vse delavke. Zato pa naj tudi dobe pravico, da smejo govoriti tam, kjer se davki nakladajo in pobirajo. Občina ima zlasti velike naloge v socialnem oziru. Občina mora skrbeti za tiste sloje, ki niso oblagodarjeni z vsemi svetnimi bogastvi, ki so skrbeli in delali za dobrobit občine, ker so takrat, ko obnemorejo potrebni pomoči bolj kot kdoli drugi. To so ravno delavci in ženske. Kam naj greste na starost, ko ste vse življenje delale in služile v korist drugim občanom? Ali ni tu občina poklicana v prvi vrsti, da skrbi za vas? Odrakajo pa vam pravico, voliti v občinski zastop, kjer bi mogli sami odločevati o svojih težnjah. Sedaj delajo že načrte za stavbe, ki se bodo morda zgradile šele čez desetletja, nikdo pa se ne zmeni za to, da bi ukrenil kaj, da bi n. pr. sluškinjam ne bilo treba zmrzovati pod streho, ali da bi se gradila delavska stanovanja. Predstavljajmo si samo, kako more izgledati v sedanjih delavskih stanovanjih, ako izbruhne bolezen. Pa tudi za državni zbor hočejo napraviti tak volivni red, da bi žena in zlasti tiste ženske, ki nimajo bogvekakšne vsučiliške izobrazbe, ne imele besede pri urejanju države. Pri vseh stvareh, o kojih ima sklepati državni zbor, je ženska tudi neposredno prizade-

deta. Ako bi bile v državnem zboru tudi zastopnice ženstva, bi ne bilo n. pr. toliko moških pijancev. Pri sklepanju trgovskih in carinskih pogodb je najbolj prizadeta ravno delavska žena, ki gotovo najteže prenaša vsakdanja bremena. Tudi pri trgovini bi morala imeti besedo predvsem delavka, kajti sedanja neznosna draginja tlači gotovo najbolj njo. Zato je naša zahteva, da mora imeti tudi delavsko ženstvo svoje zastopnice v parlamentu, ki bi ščitile njegove interese. Pri urejanju denarnega vprašanja so delavski sloji popolnoma izključeni. Ko so kolkovali krone in odvzeli eno petino denarja, so dejali demokrati, da bo postalo vse za eno petino ceneje. Vprašam pa le, ali se je kaj pocenilo? Nasprotno! Demokrati listi so pred dnevi zavpili: »Mi smo rešili valutno vprašanje!« Vprašamo samo, kako? Tako, da bodo namesto samo na eni strani natisnili na obeh straneh, da smo zamenjali 4 krone za 1 dinar. Imamo pa tudi vprašanje vojnih posojil, v katerega je marsikaka na prigovarjanje svojih gospodarjev vložila poslednje vinarje. To so pereča vprašanja, ki tarejo tudi žensko. Kaj pa zahteve liberalcev in socialistov po ločitvi zakona, tako da bi prenehala družina kot taka in da bi ves svet postal ena sama velika kasarna! Tudi pri skrbi za splošno delavsko zdravstvo je ženska prizadeta, saj je žensk skoro več v tovarnah kot moških. Pa tudi od zunanje politike ne bi smele biti ženske izključene. Ako bi odločevalo o vojni žene in matere, ki so videle pasti toliko sinov, potem bi bilo malo vojn. Mi, ki zahtevamo enako pravico za vse sloje, jo zahtevamo tudi za delavke. Vprašati se moramo še, kdo nam vsiljuje volivni red, ki izključuje žensko od volivne pravice? Ali je to V. L. S.? Ali so to katoliške stranke, ali niso to demokratični socialpatrijoti, jugoslovanski demokrati in socialni demokrati? V belgrajski vladi so trije socialisti in takoj bi bilo sedanjega ministrstva konec, ako bi izstopili Kristan, Bugšeg in Korač. Doma pa seveda socialisti kriče, da so za žensko volilno pravico! Nasprotno pa so bile krščanske katoliške stranke tiste, ki so se vedno zavemale za žensko volilno pravico. Imamo v Ljubljani predsednika deželne vlade, ki si je kar naenkrat prilastil vse pravice in razpušča tudi avtonomne občinske odbore. Hrvatska prislovica pravi: Svaka sila do vremena. Vsaka sila izživa protisilo. Mi se ne bojimo ječ, zato zahtevamo enako volilno pravico za delavske žene in dekleta, da bo postala naša domovina res svobodna, kar še ni pod tem tiranom. (Viharno odobravanje.)

Stari in mladi.

V imenu Delavske zveze je pozdravil zborovanje Ivan Gostinčar, ki je poudarjal važnost zgodovinskega trenutka, v katerem se bo odločevalo, kaka bo naša domovina. Prišel je čas, ko je naša liberalna gospoda potisnila trpinke v kot ter jih hoče tudi nadalje imeti zaslužnjene. Spominjamo se starih delavskih bojev pod dr. J. Ev. Krekom za splošno in enako volilno pravico. Takrat so nas stari tlačili, zdaj pa mladi isto pesem čivkajo. Toda tudi to silo bo združeno moško in žensko delavstvo zrušilo. Danes stojimo sami v tem boju. Socialisti, ki so se svoj čas skupno z nami borili za splošno in enako volilno pravico, so se danes prodali za skledo leče liberalcem. Kjer pa je masa in ljudstvo, se ne more dolgo vladati proti ljudskim koristim. Zavedajte se, da stoji za krščanskim delavskim ženskim nad 10 tisoč organiziranih delavcev, nad 100 tisoč kmetov, ki ne bodo odnehali prej, dokler naša žena ne dobi splošno in enako volilno pravico za vse zastope. (Odobravanje.)

Nato je g. Škrbec še naglašal, da živimo v času, ko nam hoče kapitalizem odtrgati najlepše dele naše domovine. Z vso ogorčenostjo obsojamo krivico, ki se hoče storiti našemu narodu, samo zato, da bi si tuji kapital na našem ozemlju polnil žepa z lirami in franki.

Nato so bile soglasno sprejete nastopne resolucije:

I. Krščansko delavsko ženstvo odločno protestira proti temu, da bi se dala volilna pravica le privilegiranim ženskim slojem, ne pa tudi delavskim ženam. Kakor smo vsi enaki, ko je treba nositi bremena, tako moramo biti vsi v enaki meri deležni tudi političnih pravic.

II. Krščansko delavsko ženstvo poziva vse demokratične stranke, da zastavijo ves svoj vpliv, da dobe volilno pravico vse matere, delavke in sluškinje.

III. Odločno protestiramo proti nameravani zamenjavi krone za dinar v razmerju 4 : 1, ker bi taka ureditev valute zadela predvsem delavski stan.

IV. Krščansko delavsko ženstvo protestira najostreje proti pohlepnosti Italijanov, ki hočejo velik del našega naroda odtrgati Jugoslaviji, zakar delamo odgovorno tudi sedanjo samodržno vlado.

Po sprejetih resolucijah se je sijajni shod zaključil ter so zborovalke odpele: »Lepo našo domovino.«

Naši ujetniki se vračajo.

(Izvirno poročilo "Slovenca".)

Dubrovnik, 26. januarja. Ujetniki iz taborov: Nisida, Casagiove, Vittoria in Brindisi so prispeli v Dubrovnik. Dore Masič. (Op. uredništva: G. Dore Masič, Ljubljana, je bil poročnik 17. pešpolka.)

Novi občinski volilni načrti.

Novi volilni občinski red določa v bistvenih točkah sledeče:

1. V občinah se odpravijo razredi, volitev je splošna in tajna.
2. Aktivno volilno pravico ima vsak moški, ki je dopolnil 21 let, stanuje v občini vsaj dve leti, javni nameščenci pa, ki bivajo v občini od 1. januarja. Ženske imajo aktivno volilno pravico, če so stare 21 let, če imajo 8 razredov ljudske šole, ali meščansko šolo, ali 4. razrede srednje šole, ali da so samostojne gospodinjice. Ženska voli tudi, če je mož odsoten ali pa da ona gospodari v imenu svojih nedoletnih otrok.
3. Pasivno volilno pravico imajo ml, ki zadostijo točki 2 in so dopolnili vsaj 24 let.
4. Kdor je bil kaznovan vsled verižništva in nekaterih drugih pregreškov, nima ne aktivne ne pasivne volilne pravice.
5. Kdor sodeluje pri občinskem referatu (tajnik, občinski sluga) nima pasivne, pač pa aktivno volilno pravico.
6. Voli se osebno in na volišče mora priti vsak, drugače se kaznuje. Voli le oni, ki v občini stanuje.
7. Redovnice nimajo ne aktivne ne pasivne volilne pravice.
8. Občine do 500 prebivalcev, volijo 10 odbornikov, do 2000 volijo 16, do 5000 volijo 24, od 5000 do 10.000 volijo 32, nad 10.000 občanov volijo 40 odbornikov. Vedno se voli ravnateljsko namestnikov kot odbornikov.
9. Volitve se vršijo po poročnem volilnem redu.
10. Stranke postavijo volilne liste. Vsak kandidat sme biti le na eni volilni listi, ki jo mora sam lastnoročno podpisati in se s tem obveže, da izvolitev sprejme. Ravno to velja tudi o namestnikih. V slučaju, da je kdo kandidaturo sprejel in noče izvolitve sprejeti, tedaj izgubi volilno pravico za tri leta. Kdor podpiše eno listo, ne more podpisati kakšne druge, ako podpiše, je kaznovan.
11. V kandidatni listi je lahko vsak četrli kandidat ženska, ki ima volilno pravico, in je stara 24 let.
12. Voli se samo kandidatne liste, raznih kandidatov se ne sme mešati, sicer je volilni listek neveljaven.
13. Na dan volitve je vsak alkohol v občini prepovedan.

Naši carinarji.

Dr. Korošec je poslal finančnemu ministru to-le pismo:

Gospod minister!

Slabo funkcioniranje carinskih uradov je postalo velika nevarnost za razvoj našega narodno-gospodarskega življenja. Carinski uradniki so splošno nezmožni za svoje delo ter pomenijo veliko oviro za urejen promet. Dovolite, gospod minister, da Vam sporočim izveček iz pritožbe, ki ga je poslalo obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani komisarijatu ministrstva saobračaja v Ljubljani. V tej pritožbi se glasi:

Do poletja 1919 se je še shajalo s carino, uradovali so do takrat še domači uradniki po prejšnjih predpisih.

V začetku oktobra pa je prišel načelnik generalne direkcije carin gospod Dimitrijevič iz Beograda v Ljubljano, Maribor, Zagreb itd. organiziral carinske urade. Prišel je s seboj tudi večje število novih moči za carinske urade. Od železniške strani so se mu takrat pojasnile vse težkoče glede carinskega postopanja ter glede tovarnih zaostankov.

Dne 5. oktobra 1919 je imenovani gospod iz Zagreba brzojavil obratnemu ravnateljstvu v Ljubljani dobesedno:

»U Zagrebu i Sisku povedan je broj carinskih činovnika i oni su u stanju, da odmah ocarine svu neocarinjenu robu, koja se carinarici bude dostavila na razpoloženje. Prema ovome carinske Vam manipulacije ni malo neče smetati, da robu, koju ste zadržali u Mariboru, odmah uputite dalje za ova mesta i ako to ne učinite, onda ćete sami time konstatovati, da je zastoj u saobraćaju do Vas a ne do carinske manipulacije. Dimitrijevič.«

A) Na podlagi te brzojavke je južna železnica tekom dveh dni poslala 600 vozov na hrvatsko progo. Od teh jih je prišlo 43 vozov carinske robe v Brežice (2

postaje pred Zagrebom). Od teh je odšlo 17. oktobra 5 voz, 24. oktobra 12 voz, 28. oktobra 4 vozovi, 12. novembra 13 vozov in 17. novembra 9 vozov v Zagreb. Za ocarinjenje teh 43 vozov se je torej rabilo 42 dni, ocarinilo se je povprečno 1 voz na dan.

Od takrat so se razmere še poslabšale. Upeljal se je novi carinski postopek, ki ubija ves promet.

B) 9. decembra je zopet prišlo 31 voz soli (carinska roba) iz Avstrije v Brežice, od teh je bilo 5 odprtih voz, sol brez embalaže. Ti vozovi so stali v Brežicah od 9. decembra 1919 do 2. januarja 1920, ker jih Zagreb državni kolodvor ni sprejel, ker je imel sam 120 vozov soli, od katerih se je ocarinilo 3—4 dnevno.

C) Rudniku Trbovlje primanjkuje razstreljiva. Na prošnjo vladnega nadzornika, da se voz hitro dostavi, je odgovorila postaja Maribor, da carinski urad ne pusti voza naprej, dokler se ne predloži originalna faktura, dasiravno so razstreljiva carine prosta.

D) V Zagorju vlada epidemična bolezen. 2 zaboja medicinskega vladnega zdravnika v Zagorju carina ne pripusti, dokler ni fakture.

E) Slovenija dobiva kvas iz Celovca in dostavlja zato potrebni premož v Celovec. Nekega dne carina v Dravogradu ne prepusti več premož čez mejo. Slovenija je zato pred Božičem ostala brez kvasa.

F) Carinski urad v Mariboru uraduje drugače kakor oni v Špiljah, vsled tega se neštetokrat pripeti, da pošlje carinski urad cel vlak proti meji, a carinski urad v Špiljah zavrne cel vlak nazaj v Maribor. Velikokrat je treba vlak preranzirati, ker se le eden del zavrne. Pripetilo se je pa tudi že, da je odšel vlak v Špilje, bil zavrnjen v Mariboru, na ukaz carine drugič odšel in se zopet moral vrniti. Pri sedanjem skrajnem pomanjkanju premoža se mora tako postopanje smatrati za brezvestno.

G) V Mariboru, Ljubljani in Zagrebu stoji vedno na stotine voz za ocarinjenje in sicer 5—15 dni, medtem ko splošno voz silno primanjkuje.

Pri vsem tem da je carinski postopek sam na sebi zelo neokreten, se ne najde pri carinskih uradih nikakega umevanja za pospešenje prometa ali za najvitalnejše potrebe vlade ali prebivalstva. Manjka organizacije, vsa navodila dohajajo iz Beograda, a deželna delegacija financ nima nikakega vpliva. Posredovanje železniške uprave je pri tem položaju izključeno. Tudi carinska uprava ne pozna nikake železniške uprave, da bi jo obvestila o novih naredbah. Carina kratkoma zavrne pošiljatve, ki stojijo potem tedne in tedne, brez ozira na to, da se roba pokvari ali pokrade.

Dasiravno je ravnateljstvo le malo slučajev navedlo, izhaja že iz tega, da se s sedanjim carinskim uradovanjem brezobzirno ubija ves promet in da ni mogoče, da bi pri tem ostalo, ako se noče doseči zboljšanje razmer. To postopanje državnih uradov, ki ne kaže nobenega interesa za državni blagor, demoralizira druge sloje do skrajnosti. Zagreb, Osijek, Beograd, cele pokrajine nujno potrebujejo materijal za zgradbe, mobilije, železnino itd., a da ta materijal ne pride, je večidel kriva carinska uprava, ki brezobzirno duši ves promet. Železniška uprava ima vsled tega vedno ogromne zaostanke tovarov in sicer je imela v Mariboru:

1. julija 1919	237 vozov
15. julija 1919	450 "
1. avgusta 1919	330 "
15. avgusta 1919	629 "
1. septembra 1919	430 "
15. septembra 1919	487 "
1. oktobra 1919	660 "
15. oktobra 1919	250 "
1. novembra 1919	631 "
15. novembra 1919	627 "
1. decembra 1919	494 "
15. decembra 1919	386 "
1. januarja 1920	673 "
15. januarja 1920	620 "

vse to navzlic temu, da je sprejemanje blaga za Hrvatsko in Srbijo v Nemški Avstriji že mesecce ustavljeno in se izdajajo transportna dovoljenja le za vladna naročila oz. najnujnejše pošiljatve. Kako ogromna škoda vsled tega nastaja, je lahko uvideti. Blago je v inozemstvu ponajveč plačano, a ne more v Jugoslavijo, zato pa je treba strankam plačevati silne vsote za ležarino pri dunajskih firmah — a v Jugoslaviji vlada pomanjkanje in so vsled tega cene vedno višje (sol itd.). Razen tega se ogromno blaga po poti pokvari oziroma izropa, kar na cene silno vpliva.

Gospod minister razvidite iz tega, da je sedanje carinsko osobje nezmožno za svoj posel in da s svojim poslovanjem povzroča interesom in celemu narodnemu gospodarstvu veliko škodo. Zato Vas, gospod minister, prosim, da blagovolite tem razmeram v carinarski službi posvetiti svojo pozornost ter ukrenite vse, da se ti nedostatki odpravijo kar najhitreje.

Zelo hvaležen bi Vam bil, ako bi mi blagovolili javiti, kaj ste v tej zadevi ukrenili.

Izvolite sprejeti izraz mojega visokega spoštovanja.

Beograd, 24. januarja 1920.

Politične novice.

Naši shodi. V nedeljo 25. t. m. sta se vršila shoda v Žalni in Višnji gori. Na obeh shodih je govoril posl. Gostinčar. Udeležba je bila velika. Shoda sta se izvršila mirno. Ljudstvo je ogorčeno radi samovoljnega postopanja vlade. V Brežicah ob Savi je bil 23. t. m. poučen tečaj. Govorila sta dr. Hohnjec in nadrevizor Pušenjak.

Skliče parlament! Vlada je začutila potrebo, po Novinarskem uredu uradno dementirati tendenciozne vesti o »posebnem stališču nekaterih činiteljev srbskega dela našega naroda z ozirom na jadransko vprašanje«. Edini dementi, ki bi mu zunanji svet zares in brezpogojno verjel, bi bil enoten in soglasen nastop vseh slovenskih, hrvatskih in srbskih poslancev v narodnem predstavništvu. V ta namen pa bi bilo treba predstavništvo zopet sklicati. Dokler se to ne zgodi, vsi vladni dementiji ne bodo mogli preprečiti, da s takimi vestmi, kakor jih mora vlada uradno pobijati, Italijani še naprej slepomišijo pred slabo poučeno inozemsko javnostjo. Gospoda pri vladi, izpametujte se že vendar! Še je čas, ampak skrajni.

Odgovor vlade opoziciji. Ministrski predsednik je odgovoril g. Protiću, da vlada vztraja na sklepu: Ustav naj izdela izvenparlamentarni odbor politikov in strokovnjakov. Ločeno od tega vprašanja mora biti vprašanje o izdelavi volilnega reda za konstituantno. Vlada je dolžna predložiti izboru red Narodnemu predstavništvu. Pred sklicanjem Narodnega predstavništva bi se morale dati garancije za hitro in uspešno delovanje. Ena takih garancij bi bila, da vstopi opozicija v sedanjo vlado, ki bi se rekonstruirala, sprejela volilni red in izvedla svobodne volitve. Demokratska stranka pa bi v tem slučaju ne mogla sprejeti nobene diskusije o kakih osebnih ali stvarnih vprašanjih, ki so se pojavila povodom prešlih pogajanj in bi bila pogoj za vstop opozicije v vlado. Določil bi se rok, do katerega bi se morala izvršiti diskusija o volilnem redu, nakar bi se takoj razpisale volitve. Prej bi se moral tudi sporazumno urediti način, kako bi poedine skupine izpolnile svoje izpraznjene mandate. Zadnji čas je vlada pripravna, da s svoje strani stori vse, da bi Narodno predstavništvo izpolnilo svojo nalogo. — Tako g. Davidović.

Grda laž »Domovine«. Žerjavovo glasilo »Domovina« nikdar ni v zadregi, ker ima vsak čas pri roki laži, da pokrije grehe svoje stranke. Tako piše: »Kakor izvedemo, minister prosvete ni mogel ustreči predlogu ljubljanskega profsorskega kolegija v popolnem obsegu. Razlog leži edino v proračunskih težkočah, ker so po krivdi bivšega poverjenika dr. Verstovška, krediti za ljubljansko univerzo odrejeni mnogo manj, kot se je sedaj pokazalo za potrebno.« Konstatiramo, da je to prav nesramna, povrh pa še prav neumna laž! Minister prosvete ni mogel ustreči — ker ni hotel!

Samostojno slepilo. »Kmetijski list« je prinesel 15. t. m. plamenč oklic krajevnim odborom, kjer pravi: Čuje se, da nekateri naši pristaši, ki so prej pripadali liberalni ali socialistični stranki, še vedno med kmetovalci agitirajo v duhu stare razdiralne politike, zabavljajo proti našim pristašem, kakor tudi zabavljajo v prav nedostojnem tonu čez našo duhovščino. Oklic grozi, da bodo taki pristaši izključeni iz stranke. To seveda ne ovira »samostojnega« glasila, da bi v treh dneh (iz Krašnje, Predvdora in Male Nedelje) v isti številki ne napadel na brezokusen način duhovščino. — Sedaj se pa oglašja Žerjavova »Domovina« in navdušeno poroča o shodih samostojnih kmetov. »Pokazalo se je, da se dani, in da je že lepo število samostojnih kmetov.« Samostojni nadkmet Gregor Žerjav izraža uredništvu »Kmetijskega lista« svoje izredno zadovoljstvo. Da je pisava »Kmetijskega lista« samo pesek v oči, dokazuje dejstvo, da se je samostojna zadnji čas razvila v izrazito pretepaško stranko; povsod, kjer ne gre izlepa, nastopa z gorjčami in noži. Živela samostojna kmetica!

Močna roka. Verižniki in navijači cen seveda trepetajo, ker jim močna roka dr. Žerjava dan za dnem zavija vratove, piše »Domovina« svojemu gospodarju v hvalo. Ni majhno število »demokratskih poslancev«, ki sede v upravnih svetih velebank, ki verižijo na debelo. Mogoče pa pri demokratih velja načelo, da so »državotvorniki« pristaši izvezli od udarcev »močne roke«.

All ste že kupili kaj srečk Dobrodel. efektne loterije?

Dnevne novice.

Z ljubljanskega vseučilišča. Imenovani so: Na pravni fakulteti za redne profesorje dr. Gregor Krek in dr. Anton Skumovič, za izrednega profesorja dr. Rado Kušej; na filozofski fakulteti za rednega profesorja dr. Fran Jesenko, za izrednega profesorja docent dr. Hadži, dr. Ljudomil Hauptman in docent dr. Karl Oswald, za privatnega docenta pa Jakob Kelemina in dr. Izidor Cankar; na medicinski fakulteti za rednega profesorja dr. Ivan Plečnik; na tehniški fakulteti, za izrednega profesorja inž. Alojzij Kralj, za docenta inž. Ivan Vurnik; na teološki fakulteti za rednega profesorja dr. Jęsip Srebrnič, za izrednega profesorja dr. France Lukman in dr. Matija Slavič, za docenta pa profesor verouk Snoj.

Zadnji dijaški transport na Dunaj odide 3. februarja ob četrtna 5 jutraj iz Ljubljane (južni kolodvor). Udeležniki se zberejo eno uro pred odhodom na peronu. Voditelj transporta si pridruži pravico revidirati dije, legitimacije, polne liste in prtljago. Zadnje prijave sprejema tov. Mišloš Rybár, Poljanska cesta 7.

Kotmaraves. Poštne razmere pri nas niso kdove kako sijajne. Poštno ravnateljstvo nam je poslalo v osebi g. Šymeja najboljšega poštnega uradnika, ki izpolnjuje nade, ki jih je ravnateljstvo stavilo v njega. — Naš pevski zbor kar cvete, odkar ga vodi njegova spretna roka. Manj srečni smo pa z drugimi rečmi pri pošti. Pet mesecev že prosimo za poštni nabiralnik, pet in pol meseca za poštno tablo. Gostilna ima svoj znak na zunanji, sirota pošta pa seve nima krajcarja, da si kupi tablico. Poštnemu selu, Kat. Lesjak, je obljubil g. višji ravnatelj 560 K z dokladami na mesec, a še do danes niti fičenka ni dobil. To so nezdrave razmere, ki se morajo odstraniti.

Banke in kurzna vrednost denarja. Odredba, da mora imeti vsak trgovec označeno ceno blaga, naj bi veljala tudi za banke. Pred kratkim se je zgodilo, da je neka banka (ime nam je na razpolago) ponudila stranki za 10-kronski zlat 90 K, druga banka pa 160 K. — Imamo pa še več slučajev take različnosti v zamenjavi denarja. Zato zahtevamo, naj oblast odredi, da bo vsaka banka označila dnevni kurz denarja na vidnem mestu.

Kolkovanje vlog na ministrstva. Srbski takсни zakon očitno ne pozna takozvanega nocijoniranja nekolkovanih ali preniško kolkovanih vlog, t. j. postopka, po katerem se stranke radi tega kaznuje, vlogo pa se vendar uradno reši, kakor če bi bila pravilno kolkovana. Naše oblasti so dobile obvestilo, naj ljudi pri vsaki priliki opozarjajo na to, da ne pozabijo svojih vlog za Belgrad pravilno kolkovati, seveda po naših kolkovnih predpisih. Če pa vloga pride do ministrstva nekolkovana ali premaloma, gre kar ad acta, t. j. se je sploh nič ne reši. S tem pa pride stranka, ki tega ne ve in čaka na resitev, lahko včasih do občutne škode. Zato bodi javnost s tem izrečno opozorjena, naj pazi, da ne pozabi kolkovati. — Dalje je bilo oblastvom naročeno, naj ljudi opozore, da se kot stranke v svojih zadevah ne obračajo do oseb posameznih ministrov, nego vedno le na pristojno ministrstvo.

Mesarske zadruge v Ljubljani nam pošilja: Povodom shoda mesarjev v Ljubljani dne 18. t. m. je na več krajih v mestu nalepil nekdo svoj duševni proizvod, ki kaže, da misljenje in vso osebnost dotičnika tvorijo le najnižji instinkti. Z nesramnimi podtikaniji grdi v onem, s pisanim strojem pisanim lepaku načelnika mesarske zadruge g. Marčana, češ, da si je ta predznik sklicati shod mesarjev — kakor da mesarji niso ravnopravni državljani. Shod je bil sklican na opetovanje zahteve mesarjev in njihovih organizacij v Sloveniji, posebno onih na Štajerskem. Da je ravno g. Marčan moral nastopiti kot sklicatelj je umevno, ker je načelnik ljubljanske mesarske zadruge. Sicer pa je res čudno, da bi ravno mesarji ne smeli javno povedati, kaj je po njihovem mnenju na škodo našemu obrtništvu in pa kupujočemu občinstvu. Mesarji smo na tem shodu hoteli pojasniti merodajnim oblastim, da smo na koncu s svojo umetnostjo, da bi pri obstoječih nakupovalnih razmerah mogli še nadalje zadostiti zahtevam prehrane. Da smo v tem prepričanju mesarji v vsej naši slovenski domovini edini, dokazuje število zborovalcev, katerih je bilo kljub potovalnim težkočam zbranih nad 300. V vseh vprašanjih se je pokazala popolna enodušnost. Govorniki, posebno oni iz Maribora in Celja, so jasno orisali vzroke današnji draginji mesa. Živina se izvažna odnoso tihotapi preko mej v Nemško Avstrijo, čez italijansko demokracijsko črto, pa tudi na Hrvaško, kamor se goveja živina prodaja po 16 in 18 K žive vage. V vsakem okraju na Kranjskem so za meso določene druge cene, ki jih določajo v ta namen postavljene komisije, vsaka zase in vsaka po svojem preudarku. V okrajih, kjer so cene mesu določene na-

ravnost smešno nizko napram cenam živine, seveda ni dobiti mesa. Tako n. pr. hodijo ljudje iz Črnomlja po meso v Metliko. V Črnomlju so namreč cene za goveje meso po 12 K, za telečje meso po 8 K, voli se pa od tam prodajajo na Hrvaško po 16 K. Jasno je, da mesar sploh ne more prodajati mesa, če naj plača živino skoraj za polovico dražje kot bi smel prodajati meso. Kmetu pa tudi ni zameriti, če živino da raje tistemu, ki mu plača mnogo več, kot mu more plačati mesar. Krive so razmere. Prasiči n. pr. so nedavno bili na Dolenjskem še po 12 in 15 K. Vnovčevalnica pa je potrebovala za Trst večjo množino prasičev, in da jih je hitro dobila, jih je plačala po 8 K dražje pri 1 kg. Nabrala jih je tedaj 131. Od tedaj pa so cene za domače prasiče splošno po 20 do 25 K. Mestna aprovizacija je smela svojčas prodajati meso inozemskih volov, ki so napravili samo pot iz Kranjskega na Hrvaško in nazaj, po 26 do 32 K. Prodajala je torej meso skoraj polovico dražje kot je veljala živa teža in še se je reklo, da je imela aprovizacija tedaj izgubo. Le mesar naj bi bil tak umetnik, da bi mogel prodajati meso po isti ceni ali pa celo ceneje kot je moral plačati živo žival. Poprej se je ta razlika izravnavala vsaj deloma pri prodaji kože. Vlada pa je znižala cene kožam od 32 na 18 K. Če bi se mesar ne mogel ali ne hotel pokoriti odredbam, to se pravi, če bi prenehal z obratovanjem, ker ne more dobiti po primerni ceni živine, mu grozi celo zaporna kazen. Vse te navedbe so gola istina in ravno mesar naj ne bi imel pravice, povedati javnosti resnice?

— Poročil se je ravnatelj in lastnik »Srpske Riječi« v Sarajevu z gđc. Stojanko Rajičevo.

— »Zagrebačke Novine«, ki izhajajo v sedmih dneh namesto vseh drugih zagrebaških dnevnikov, obsegajo štiri strani velikega formata. Vsak dnevnik ima svoj stolpec; zasebne brzojavne ali telefonske vesti in poročila posameznih uredništev se priobčujo z navedbo vira. Splošni del lista urejuje skupno uredništvo vseh zagrebaških dnevnikov.

— Uspeh kolekovanja kron v Osijeku. V Osijeku je bilo kolekovanj za 454 milijonov kron bankovcev.

— Potovanje v Zagreb. Urad za nastanjanje tujcev v Zagrebu naznanja: Prošnje za dovoljenje bivanja v Zagrebu pri prosilčevih sorodnikih ali znancih so nepotrebne, ker morajo imeti policijsko dovoljenje samo tisti, ki žele stanovati v prenočiščih, hotelih in zasebnih stanovanjih, ki so kot taka prijavljena. Prošnje za dovoljenje bivanja nad 24 ur — brzojavne ali pismene — se bodo uvaževale samo tedaj, ako jih priporoči pristojna prva oblast (okrajno glavarstvo oziroma mestni magistrat) in ako je svrha prihoda opravičena. Brzojavno dovoljenje se izda samo tedaj, ako je plačan odgovor za najmanj 15 besed.

— Okraden na vlaku. Med Zagrebom in Podusedom je bil odvetniku Marku Breyerju ukraden kovčeg, v katerem je imel za 20.000 K vrednosti. Tatvino sta izvršila dva sopotnika, ki so ju že zaprli.

— Ukradena krava. Krava črne barve, z belo liso na hrbtu je bila ukradena Katarini Žumer v Cerkovcah pri Ptuj.

Ljubljanske novice.

Iz Prosvetno društvo za frančiškansko župnijo vabi k zelo zanimivemu predavanju, ki se bo vršilo v sredo, dne 28. t. m. ob pol 8, uri zvečer na verandi hotela »Union«.

Iz Dramatična šola na Ljudskem odru. Danes ob osmi uri zvečer se vrši pouk v dramatični šoli kot po navadi, na kar opozarjamo vse gojence. — Vodstvo.

Iz gledališke pisarne. Na vprašanja od najrazličnejših strani radi gledaliških predstav I. polletja, priobčujemo v repertoarju I. polletja so bile igrane do 26. t. m. sledeče predstave: 1. Dnevi našega življenja; 2. Oče; 3. Pikova dama; 4. Favn; 5. Mme Butterfly; 6. Postilion iz Lonjumeau; 7. Striček Vanja; 8. Manon; 9. Tat; 10. Dijak prosjak; 11. Hoffmanove pripovedke; 12. Kasija; 13. Pikova dama/2; 14. Protekcija; 15. Gozd; 16. Rigoletto; 17. Hoffmanove pripovedke/2; 18. Coppelia. Kraljica lutk; 19. Pepelka; 20. Mimogrede; 21. Lepa Helena; 22. Na pologu; 23. Rigoletto/2; 24. Prodana nevesta; 25. Hlapci; 26. Korenček. Ženitev; 27. Rusalka/2; 28. Na dnu; 30. Sanje. Te predstave so dobili vsi A, B, C, D in E abonementi razven sledečih: 18. Pikova dama/2 na A, 26. Korenček. Ženitev na D, 28. Rusalka/2 na B, C, E, 29. Na dnu na C, D, zato so pa dobili 31. Mignon na D in 32. Nočni čuvaj na C, tako, da je dobil vsak abonement že po 29 predstav in ostane za prvo polletje še samo za vsak abonement ena predstava. Z 30-to predstavo v abonement konča I. polletje, kar se bo zgodilo predvidno krog 1. februarja. Prosimo vse p. n. abonemente I. polletja, ki reflektirajo na podaljšanje za II. polletje, da se zglašajo še pred 1.

februarjem v pisarni tajništva v opernem gledališču ter prinese seboj stare legitimacije-vstopnice. Po 1. februarju se bodo neabonirani sedeži oddali brezizjemno novim reflektantom in se po tem terminu ne bo mogoče ozirati na prav nobene reklamacije.

Iz Delegat ministrstva financ za Slovenijo in Istro dr. Karel Šavnik se je vrnil iz Belgrada.

Iz Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja vse svoje člane na svoj redni letni občni zbor, ki se vrši danes, dne 27. januarja ob sedmi uri zvečer v mestni posvetovalnici na Mestnem trgu. Udeležba naj pokaže, da vedo ceniti trgovci svojo organizacijo.

Iz Izredni občni zbor »Zveze invalidnih častnikov in častniških aspirantov« se vrši v sredo dne 28. t. m. ob 7. uri zvečer v gostilni pri Mraku na Rimski cesti. Udeležba obvezna. Odbor.

Iz Društvo tehnikov v Ljubljani ima v sredo 28. t. m. ob pol 8. uri zvečer v običajnem lokalu odborovo sejo. Odborniki! Pridite zanesljivo!

Iz Umrlj so v Ljubljani: Frančiška Janša, služkinja, 26 let. — Peter Pahor, posestnikov sin, 25 let. — Ivan Tic, hiralec, 51 let. — Katarina Turk, cerkovnikova vdova, 72 let. — Marija Frančič, tesarjeva žena, 57 let. — Marija Franke, žena orožn. stražmojstra v p., 73 let. — Alojzij Uher, špediter, 38 let. — Silva Bešter, inženjerova hči, 1 leto. — Terezija Kolar, bivša delavka, 61 let. — Marija Močnik, služkinja, 40 let. — Karel Laner, rojenec, 2 leti. — Marija Klopčar, postrežnica, 43 let. — Neža Mazovič, občinska uboga, 69 let. — Marija Cvajnar, dninarica, 75 let. — Antonija Zalokar, kontoristka, 18 let.

Iz Junaštvo trnovskih gadov. V nedeljo ponoči so izvedli trnovski gadje hudobijo. Ko so po stari trnovski navadi hodili sem in tja, jih je srečala mačka. »To pa že ne gre, da bi se maček že naprej iz nas norčeval, ko smo še v rožicah in nas bo obiskal maček dopoldne; kaznujmo ga!« in »gadje« so ugasnili plinovo svetilko, ujeli mačka in ga zaprli v svetilko, kjer mu je primrznil rep. Zjutraj je razveseljevala Trnovčane »mačja godba« iz plinove svetilke, ki se seveda izdaleka ne more primerjati z godbo novoustanovljenega citraškega kluba »Parsenal«. »Kako naj se v ponedeljek reši maček?« je šlo od ust do ust. Končno je odrešil mačka neki mlad fant, ki je splezal gori k svetilki. Ker ni bil maček preskrbljen za »gasmasko« (tako pravijo Trnovčani), je bil revež od plina »pijan«, a jo je kljub temu odpihal. Modri možje se pa boje, da bodo zgledu trnovskih gadov sledili še drugi ljubljanski šaljivci in se že sestevalja v krogih ljubiteljev živali obširna spomenica na policijsko ravnateljstvo in na višje policijsko ravnateljstvo, da se morajo najstrožje vse noči vsi plinovi kandelabri v Ljubljani v blagor trpečega mačjega rodu zastražiti.

Iz Protiv kupljenju tobaka. Francu Kraševcu z Vrhnike so zaplenili detektivski policijskega ravnateljstva 200, Jerneju U. iz Karlovca pa 187 ovojev tobaka.

Najnovejša poročila.

ZA PODALJŠANJE ULTIMATA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Pariz, 26. jan. Delegata Pašić in Trumbić sta v petek posetila generalno tajništvo mirovne konference, da zaprosita podaljšanje roka 4 dni, ki je bil določen Jugoslaviji za definitivno odločitev glede načrta o rešitvi jadranskega vprašanja.

OPOZICIONALCI PRI REGENTU.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. jan. Zadnje dni je sprejel regent v avdijenci politike opozicije, in sicer Protića, dr. Ninčiča, Ljubo Jovanovića, dr. Čedo Kostića, dr. Drinkovića in dr. Potočnjaka.

DR. VESNIČ V JUGOSLOVANSKEM KLUBU.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. jan. Poslanik Vesnić je posetil Jugoslovanski klub in imel daljši razgovor z dr. Korošcem.

REPUBLIKANSKA STRANKA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. jan. List »Republika« pri naša svoj program, v katerem zahteva ločitev cerkve od države.

UPRAVA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 26. jan. Administrativni odbor narodnega predstavništva proučuje že nekoliko dni račune narodnega predstavništva ter je dognal, da je predsednik dr. Draža Pavlović porabil za podpore blizu 60.000 dinarjev, za stroške za avtomobil v enem mesecu pa 20.000 dinarjev.

NEMŠKA PROPAGANDA NA KOROŠKEM.

LDU Ljubljana, 26. januarja. Nemci se še vedno ne morejo zvesti v nove

razmere in upajo, da se vendarle še vrnejo zlati časi Habsburžanov. Ker se pa zaenkrat ne da dobiti ničesar novega, skušajo na vsak način rešiti vsaj celo Koroško. V to svrhu se poslužujejo vseh sredstev, ki imajo vpliv na najnižje instinkte ljudske duše, ki so se razvili v trpljenju svetovne vojne. Laž, obrekovanje in hujskanje proti vsemu, kar je jugoslovanskega, se vale po nevidnih strugah v pasu A, da bi tam pognojili zemljo, na kateri bi vzklija pan-germanska pšenica. V Jugoslaviji je lakota, v Jugoslaviji je revolucija, v Jugoslaviji vladajo koruptni advokati in samodržci, ki izsesavajo ubogo ljudstvo — to je kost, na kateri gloje in gloje nemška propaganda. Odveč bi bilo zavračati te otipljive nesmisle — dementiral jih bo temeljite narod sam, kateremu so namenjeni. Ker torej vedo, da se z vsem tem vendarle ne bo dalo nič doseči, so udarili na struno zunanje politike in skušajo priti po indirektni poti do cilja. Neutrudljivo dopovedujejo na zunaj, da uganjajo jugoslovanske oblasti nasilja v pasu A, ker upajo, da se jim bo posrečilo odstraniti naše čete, kjer bi potem lahko izvajali svoj teror. Tako prinaša graški »Arbeiterwille« z dne 16. januarja vladno izjavo, kjer se trdi, da se mora priznati, da skušajo vplivati Jugoslavlani na bodoče ljudsko glasovanje v zasedenem južnem glasovalnem pasu z vsako vrsto nasilstvi proti avstrijsko mislečemu prebivalstvu, z izgoni, internirani in sekvistri kakor tudi z drugimi načini plašenja. Vendar se dementira v prihodnjem odstavku vlada sama, ko pravi: Resnici na ljubo pa moramo ugotoviti, da je pokazala vlada SHS, ki nikakor ne more biti odgovorna za prestopke podrejenih organov in še manj za senzacije vesti, ki se trosijo od neugotovljive strani, večkrat v zadnjem času na podlagi naših pritožb, zlasti v vprašanju internirancev, precejšnjo naklonjenost. Z ozirom na očitke glede nasilstev, izgonov, internacij in sekvistrov, se ugotavlja od merodajne strani sledeče: 1. Nasilstva se ne gode nad nikomur, kdor se drži postav in naredb uprave SHS, tudi nad tistimi ne, ki so avstrijskega mišljenja. 2. Dosedaj se je izgnalo kakih 15 oseb, ker so bili dani zato postavi predpogoji. 3. Od meseca septembra dalje ni bil nihče interniran. 4. Pod sekvestrov ni nobenega posestva, pač pa so pod nadzorstvom v smislu naredbe 232 ex 1919. posestva nekaterih državi sovražnih lementov. 5. Tudi se ne plaši nobena oseba. Glasom mirovne pogodbe je uprava v pasu A prisojena državi SHS in je avstrijska republika dolžna opustiti vsako vmešavanje v upravne zadeve tega pasu.

ANGLIJA IN FRANCIJA ZA ITALIJO.

Reka, 26. januarja. »Messaggero« in drugi italijanski listi naglašajo, da je največ uspeha doseglo potovanje Nittija v Pariz in London, kjer se je dosegla popolna enotnost med stališčem Italije in zavezniški glede jadranskega kompromisa. Francoska in Angleška sta dali razumeti, da bi vsako zavlačevanje jadranskega vprašanja moglo kompromitirati mir v vzhodni Evropi. Zavezniški so zaprosili italijansko vlado, naj dovoli kratek rok za udeležitev tega načrta ter so medtem ponovno vplivali na belgrajsko vlado na ta način, da so določili čas za odgovor.

ATENTAT NA ERZBERGERJA.

LDU Berlin, 26. jan. (Dun. KU) Uradno se objavlja: Ko je danes ob polu petnajstih minister Erzberger zapustil sodišče v Moabit in že vstopil v svoj voz, se mu je približal mlad mož in oddal na njega več streliv. Ena krogla je odletela od ministrove verižice. Druga krogla je ranila ministra na ramenu. Policijski uradniki so aretirali atentatorja. Dvajsetletni mladenič je bil priporočak, sedaj dijak von Hirschfeld. Izjavil je, da se je prepirčal, da je Erzberger škodljivec, ki se mora odstraniti. Minister Erzberger je po atentatu odšel k zdravniku, ki je rano natančno preiskal. Preiskava z Röntgenovimi žarki je dognala, da tiči krogla v desnem ramenu. Ni nobenega vzroka za vznemirjenje.

Aprovizacija.

a Petrolej na A izkaznice za VI. okraj. Radi tiskovne pomote v nekem listu se sporoča, da prodaja petrolej na A izkaznice in sicer: na št. 1 do 195 g. Jerše, Sv. Petra cesta, na št. 196 do 370 g. Anton Mencinger. — Na vse druge številke pa kakor je bilo objavljeno.

Dijaški vestnik.

d Diskusijski večer »Danice« se vrši v sredo 28. t. m. ob 9. uri v mali dvorani Zdravstvenega Unije. Udeležite se polnoštevno! — Tajnik.

d VIII. redna seja osrednjega odbora S. D. Z. Iz važnih razlogov sklicujem na sredo 28. t. m. ob 4. uri popoldne v čitalnici S. D. Z. Ljudski dom, sejo odbora, katere se udeležite vsi, kot navadno; vabljeni so zastopniki kat. akad. društev. Prosim številne udeležbe tudi od strani podružnic in podoborov. — Predsednik.

d »Congregatio academica.« Ker je preč. g. dr. Lukman obolev, se v sredo ne vrši običajni sestanek kongreganistov.

Orlovski vestnik.

Seja ljubljanskega orlovskega okrožja se vrši v nedeljo dne 1. februarja 1920 ob 9. uri dopoldne v pisarni Orlovске zveze. Odseki naj zanesljivo pošljejo svoje zastopnike.

Šentpeterski Orel ima v sredo ob pol 8. uri zvečer fantovski večer. Pridite zanesljivo!

Prosveta.

pr Charleyeva teta. Ta igra je napolnila v nedeljo »Ljudski dom« in povzročila burne aplavze in salve smeha. Dobro uprizariti tuje veseligrje je težka stvar. Če smo opazovali nedeljsko predstavo, smo videli, da je igralcem predvsem primanjkovalo uglašenosti in zavesti, da igrajo angleško veseligrjo. Pogrešali smo nadalje na nekaterih mestih skrivne roke režiserja. — G. Stefančič se je v hvaležno vlogo študenta lorda Babberleya, ki je sicer pri izpitu »frčal«, dobro pogolbil in jo tudi dobro podal, če izvememo nekoliko pretiranosti. Vživel se je v smešno kreacijo »Charleyeve tetke« tako, da je na koncu koncev pričel celo koketirati z občinstvom in suflerjem. Zaljubljen parčka Jack-Kitty (gđc. Ogrin) in Charley-Anny (gđc. Strehovec) sta spravila dosti življenja in mladosti na oder. Vendar je gosp. Škerjanc-Charley v igri nadkriljeval gosp. Jeseničana-Jacka. G. Komitá nam je dobro podal z izvrstno masko Francis Chesneya kot barona, a nikakor ne kot flegmatičnega, ravnodušnega umirovljenega vojaka-Angleža. G. Besednjak kot odvetnik Spittique je dobro igral v prvem dejanju, pozneje pa je naenkrat — posebno v tretjem dejanju — zašel v preveliko nervoznost. Gđc. Rožnik kot donna Lucia d'Alvadorez je opremila svojo vlogo s primernim dostojanstvom in prikupno zunanjostjo. Gđc. Dolinska je vlogo sirote Ele Delahey animirala s primerno živahnostjo. Žal, da je kazilo igro zadnjih dveh na nekaterih mestih deklamiranje. Rafiniranega slugo je igral g. Vodopivec posrečeno razen nekaterih mest, kjer vsled ektemporiranja slugini kratki odgovori niso prišli do veljave, in pa v tretjem dejanju v prizoru s hišno, kjer naj bi vdihnil »slugi« v collegiju malo več dostojanstva nasproti sobarici, ki jo je gđc. Kastelic dobro predstavila. Končno naj omenim pohvalno tudi dijaški orkester, ki je izpolnjeval odmore med dejanji. J. T. Raven.

Gospodarstvo.

g Zadrugi tečaj v Celju se vrši v času od 12. do 19. februarja 1920 v dvorani hotela »Beli vol«. Začetek dne 12. februarja ob 9. uri predpoldne. Spored: A. Predavanja: 1. dan (predp.): Otvoritev tečaja. Zgodovina in razvoj zadrugištva. (Popoldan): Narodno-gospodarski, pravnozgodovinski in socialni pomen zadrug. 2. dan (predpoldne): Ustroj in delovanje Raiffeisenovk. (Popoldan): Zadrugene Zveze. 3. dan (predpoldne): Zemljiška knjiga. (Popoldan): Davki in pristojbine pri zadrugah. 4. dan (predpoldne): Dolžnost in delo članov načelstva, seje. (Popoldan): Dolžnost in delo članov nadzorstva, seje. 5. dan (predpoldne): Razne vrste zadrug. (Popoldan): Gospodarske organizacije, nezadrug. 6. dan (predp.): Strojne zadrug. (Popoldne): Občni zbor zadrug. 7. dan (predp.): Načela za sestavo bilanc. (Popoldan): Razgovor o raznih drugih vprašanjih. 8. dan (predp. in popoldan): Nabavne in prodajne zadrug, blagovni promet, blagovne centrale. Ob 4. uri popoldne sklepno predavanje: Naše zadrugno delo na Spodnjem Štajerskem. — B. Praktičen del. Praktično se bo vsak udeleženec poslužil o poslovanju gospodarskih zadrug, o predpisih glede kolkov, davkov in pristojbin, glede poslovanja z Zadrugno Zvezo in z oblastmi. 7. dan (18. februar) je namenjen za tajnike, ki se hočejo poučiti glede sestave računskih zaključkov. 8. dan (19. febr.) za funkcionarje nabavnih in prodajnih zadrug. Pouk se vrši vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od pol 2. do pol 6. ure popoldne. Udeleženci se naj prijavijo do 31. t. m. na naslov: Zadruga Zveza v Mariboru, Šilerjeva ulica 10 ter naj naznani, ali se jim naj preskrbi stanovanje.

g Sadjarska anketa. Dne 4. in 5. febr. t. l. se bo vršila pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani (Marjanšče) sadjarska anketa, pri kateri se bodo obravnavala sledeča sadjarska vprašanja: Sadni izbor

irevesničarstvo, domača sadna uporaba, sadna kupčija in industrija, pouk iz sadjarstva, sadjarska organizacija, sadne razstave in osnutek podrobnega načrta za pospeševanje sadjarstva v Sloveniji.

g Davek na vojne dobičke. Pred nekaj dnevi so listi poročali o načrtu navedbe za davek na vojne dobičke, ki ga je predložil finančni minister ministrskemu svetu. Po tem načrtu naj bi se vsem prihoditvenim družbam in posameznikom, ki so med vojno imeli večje dobičke kakor pred vojno, naložili zelo občutni davek, iz častniškega poročila ni posneti, se li naj oanaša novi davek na vso državo SHS, ali samo na one dele, kjer ni bil že doslej v rabi davek na vojne dobičke. Ne sme se namreč prezreti, da se je v prejšnjem avstrijskem ozemlju že leta 1916 uveljavil tak davek in sicer s cesarsko naredbo z dne 16. avgusta 1916, drž. zak. št. 103. Pri tej naredbi so se obdavčili pri družbah nadvojni dohodki, ki so presegali povprečne dohodke zadnjih pet let pred 1. avgustom 1914, in sicer je znašal davek na večje dohodke, ki niso dosegli 5% naložene glavnice, 10% od skupne vsote večjih dohodkov, če so znašali večji dohodki 5 do 10% naložene glavnice, 15% itd. Najvišji davek je znašal 35% od večjih dohodkov. Pri posameznikih pa se je davek odmeril za prvih 10.000 K s 5%, za drugih s 10% itd. Najvišji vojni davek za posameznike je znašal 45%. Večji dohodki, ki niso dosegli 3000 K, pa sploh niso bili podvrženi davku na vojne dobičke. Sedaj pa poglejmo načrt novega davka na vojne dobičke! Pri družbah, ki so dolžne javno polagati račun, je podvržen davku tisti znesek dobička, ki se pokaže po povprečnem seznamu dobičkov, doseženih v zadnjem letu mirne dobe, ako presežek dobička presega vsoto 10.000 K. Kar se tiče pravnih in fizičnih oseb, morajo plačati davek po onem znesku, ki se pokaže v razmerju med skupnimi dohodki, ugotovljenimi v periodi od

leta 1914. do 1918. in med dohodkom, doseženim leta 1911., za leto 1919. pa po dohodku od leta 1911.; ako je bil dohodek leta 1911. manjši kakor 20.000 K, ali če ga sploh ni bilo, se bo računalo, da je bil dohodek tolik, t. j., da je znašal 20.000 K.

Pravne in fizične osebe bodo morale plačati: 20 odstotkov od onega zneska, ki ne presega 20.000 K, 40 odstotkov od onega zneska, ki znaša od 20.000 K, 50 odstotkov od onega zneska, ki znaša 30.000 do 50.000 K, 60 odstotkov od onega zneska, ki znaša od 50.000 do 100.000 K, 70 odstotkov od onega zneska, ki presega 100.000 do 200.000 K, 80 odstotkov od onega zneska, ki presega 200.000 do 500 tisoč K, 90 odstotkov od zneska, ki presega 500.000 K.

Iz tega sledi, da je po načrtu finančnega ministra davek za posameznike v začetnih postavkah dvakrat višji od avstrijskega davka na vojne dobičke, pri družbah pa 4 krat višji. Najvišje postavke so, kakor omenjeno, znašale po avstrijski naredbi 35% pri družbah in 45% pri posameznikih, po Veljkovičevem načrtu pa 80, oziroma 90%.

Davek na vojne dobičke je za ureditev državnih financ potreben in opravičen, predvsem obdavčenje vojnih dobičkov, ki so so v velikem delu nabrali na račun izmognanih nastavlencev s staro plačo. Vendar pa ne gre, da pri zeleni mizi določujejo davke, ki pomenjajo zaplombo premoženja, ne da bi upoštevali dejanske razmere. Ne sme se namreč pozabiti, da ni vse, kar trgovec sprejme na gotovini, njegov dobiček. Pred vojno je imel vsak trgovec svoje premoženje naloženo v blagu in je imel povrh še obilne dolgeve. Med vojno je sicer svoje zaloge razprodal in se iznebil dolgov, denar pa, ki ga je prejel za svoje blago, nima danes iste vrednosti, kakor pred vojno. Če je imel pred vojno 30.000 K remonjenja v blagu, bi ga moral imeti danes ob izpraznjenih zalogah najmanj 300.000 K.

Če si hoče danes zopet napolniti zaloge, rabi mnogo več denarja, kakor pred vojno, najmanj desetkrat več. Tudi je upoštevati, da so njegovi stroški (najemščina, mezde itd.) mnogo višji od predvojnih stroškov. Če bi se torej uvedel davek na vojne dobičke tako, kakor so o njem poročali, bi to za marsikoga trgovca pomenilo popolno uničenje.

Tudi pri določanju davkov je treba previdnosti in ni dopustno, da se take zadeve sklepajo na podlagi teoretičnih razmotiranj brez parlamenta.

Po taki naredbi pa bi bili zopet prizadeti samo legalni trgovci, ki plačujejo itak že svoje davke, odnesli pa bi vsi oni, ki brez vsake pravice tržijo in verižijo, velikanske, da, milijonske dobičke brez vsakega davka. Med te verižnike naj bi se najprvo poseglo, ker je pri teh obstoja nevarnost, da poskrbejo in zanesajo svoj nepošten zaslužek in dobiček za vedno.

g Plačilna moč denarja. Valutno reformo, kakor jo namerava finančni minister Veljkovič, odločno odklanjamo, ker je razmerje 1:4 med dinarjem in krono povsem krivično. Ni namreč opravičeno, da se vrednost dinarja napram kroni sodi po tečaju, kakor notira na belgrajski borzi, saj vemo, kako se borzni kurzi umetno povisajo ali pa zmanjšujejo. Vpoštev pridele kupna sila ene in druge novčanice. Da pa nima dinar večje kupne moči nego krona, nam kaže najkasneje primer, ki o njem poročajo listi. Neki v Belgrad prestavljen uradnik mora za stanovanje, obstoječe iz 4 malih sobic brez drugih udobnosti plačati mesečno 800 dinarjev, na leto stane torej to stanovanje 9600 dinarjev. Pri nas stane tako stanovanje k večjemu 1200 do 1600 K na leto. Če obvelja Veljkovičev načrt, bi znašala najamnine gori omenjenega stanovanja letno 38.400 K — vsota, za katero se pri nas lahko dobi v najem najlepša palača. Da je tudi pri drugih predmetih slično opazovati, nam potrjuje vsak trgovec, ki je imel kaj opravkov

v Belgradu. Zato proč z Veljkovičevim krivico!

g Za obnovo vinogradov v Dalmaciji je vlada dovolila 4 milijone kron podpore, ki se bodo razdelili rovnim vinogradnikom v obliki brezobrestnih posojil.

g Valute na zagrebški borzi dne 21. januarja: Ameriški dolarji (100) 8750 K; avstrijska krona (100) 455 K; carski rubelj (100) 140 K; grška dragma (100) 331 K; nemška marka (100) 230 K; rumunski lej (100) 225 K; italijanska lira (100) 690 K.

Zadnji teden!

Dobrodelna efektivna loterija

društva »Dobrodelnost« v Ljubljani

o kurist siraž, zepcev, invalidov in hiraicov. 1517 dni tiso v skupni vrednosti 80.000 K.

Pravni dobiček v vrednosti

20.000 kron.

Srečka 2 kroni.

Srečka 2 kroni.

Srečke se naročajo v loterijski pisarni v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10.

Zrebanje bo 3. febr. 1920 ob 6. uri zvečer.

Zadnji teden!

MATTONI-JEVA
GISSHÜBLSKA
PRIRODNA KISLA VODA

Ne morete spati? Niti delati? Imate nerazvorne bolečine? Občutek zadovoljstva doprinese Vam Fellerjev pravi Elza-fluid, 6 dvojnatihi ali 2 veliki specialni steklenici 27 K.

Trpite na počasni prebavi? Zaprte? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza-kroglicami, 6 škatlic 12 K. — Želodec okrepuječa švedska tinktura i steklenica 12 K. — Omot in pošten posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubička donja, Elza trg št. 134, Hrv. D

Kupujem vsako močito kožo od d. v. jh. zajcev ter plačujem po najvišji dnevni cen.

3311 (30) IVAN BERNIK klobučar v Višnji gori.

Dr. Bogdan Derč

ordinira brezplačno

vsaki dan od 1/2. do 1/5. v

ambulatoriju otroške bolnice

Streliška ulica št. 15.

Mlada mati z dojenčkom išče skrbno, dobro

gospodinje

ki bi ju vzela v popolno oskrbo. Blagohotne ponudbe z navedbo zahtev pod

»Dojenček 1920« na upr. Slovenca. 250

Krojaškega pomočnika se takoj sprejme, za

fino veliko delo Cankar Sv. Petra c 33

V »Unionski« hlev se sprejemajo tudi nadalje konji zunanjih voznikov.

Iščem mesto na deželi: provinc: kot sklad, senik, obč. tajnik, hišnik ali kaj podobnega. Sem 42 let star, oženjen, z 2 — 4 letno hčerko, zdrav, krepak, trgovsko izobražen; bivši trgovski pomočnik in deseti rač. pomočnik, vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in p. savi, ter srbohrv. za službene potrebe. Nastop po dogovoru. Prijazne ponudbe pod J. A. X 316 na upravo tega lista.

Preklic!

Podpisani preklicujem vse žalne besede, katere sem govoril čez g. Straha in druge gospode

Franč Gajeta.

KNJIGOVODJA

kot pomožna moč, zmožen enostavnega dvojnega ter ameriškega knjigovodstva, slovenskega in nemškega jezika v govoru in p. savi, poleg tega za službeno uporabo srbohrvatskega in ruskega jezika. Iščem primerne službo. Nastopi lahko takoj. Naslov pove uprava lista pod šifro »-ariv 278.«

Tisoč

frankov ali 10.000 kron dobi, kdor mi pomaga izslediti dotično osebo, ki me je tožila neresničnih dejanj pri deželni vladi, vesled katerih sem bil zato več časa interniran v Ljubljani. IVAN KACIN, izdajatelj harmonijev sedaj v Gorici Via Ascoli 31.

Tovarniškega uradnika

zanesljivega, večšega deželnihi jezikov in nemščine se išče. Ponudbe z navedbo referenc na Travnico kož And. Jakli, Karlovac. 309

Izjava.

Podpisana Marija Draksler v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6, obžalujem in preklicujem s tem ovadbo, katero sem dne 14. januarja 1920 podala na Vodni-kovem trgu v Ljubljani tržnemu stražniku, češ da mi je g. Františka Lapajne, finančnega nadpaznika žena, v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 71, ukradla par piščancev, ker je bila ta ovadba pomotna in neresnična. Ob enem se gospej Františki Lapajne zahvaljujem, da mi je to moje postopanje odpustila ter od tožbe odstopila. Radi tega se tudi obvezujem darovati »Društvu finančne straže na Slovenskem« 100 K — beri sto kron.

Ljubljana, dne 20. januarja 1920. Marija Draksler.

Proča se dobroohranjen možki površnik in zimski suknja s kožuhovimastim ovratnikom za 5 — 6 letnega dečka. Ogleda se lahko od 2 — 4 ure. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 311.

Vsako rezaneja lesa desk in plo-možino nov kupi- tvevka I. Augustin Ljubljana, Sp. Siska Jerne cva ulica 231.

Vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najbolje trg. firma J. Kušan, Kranj, Gorenjsko.

Sprejmeta se takoj dva pridna zanesljiva in trezna

hlapca

k boljšim konjem, proti dobri hrani, oskrbi, ter visoki plači.

Ponudbe na:

Emonska cesta št. 8/L, pisarna.

Ravno tam se sprejme tudi do-bro izvežban

trgov. sluga.

Sladna kava

znamka

„VARDAR“

v zavrtkih po 1/2 in 1/5 kg.

Tovarna:

Jovo Gigović - Nova Gradiška

Zaloga za Slovenijo:

Podružnica Jovo Gigović

Maribor, Glavni trg 21.

Vino nudi Ivan Ogrin, Lavrica pri Ljubljani.

Išče se vestna in zanesljiva gospa ali gos-podična k večjim otrokom. Znati mora samostojno šivati. Plača in oskrba dobra. Starost od 25 do 35 let. Ponudbe na upravnštvo pod samostojnost 300. 231

Stara in nova, rudeča in bela

vina

stalno naprodaj. Poblizja poja-snila pri E. Vajda, kletarstvo, Čakovec, Medjimurje.

Naslov za brzojavke: Vajda, Čakovec. Telefon 4 in 33.

Naprodaj imam:

krasno, 5 letno murinsulansko

kobilo

licencov, čisto rasmen, 1 1/2 letnega simendolskega

bika

plemenjaka, krasno simendolsko

telico,

in par 6 letnih konj za vožnjo.

E. Vajda, Čakovec, Medjimurje.

Naslov za brzojavke: Vajda, Čakovec

Zelim kupiti 10.000 do 15.000 mtr.

električne

bakrene žice

(Litzen) za vpeljavo po sobah, 2x1 mm, 2x0,75 mm. Ponudbe poslati na

L. Schwarz, Hotel „Union.“

Zahvala.

Za vse izraze sočutja ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Antona Škerl

kakor tudi za obilno spremstvo dragega ranjcega na njegovi zadnji poti izrekamo vsem najpristržnejšo zahvalo.

Zalujoči ostali.

Breia kobilica, ki je dobra za vožnjo in za tek, se proda ali zamenja za konja ali kobilico. Poizve se Grosuplje 42.

Kupim vsakovrstne stare šivalne stroje. Prodajam pa 1. fini gramatični gostilniški godbeni avtomat in eno novo obleko za požarno brambo. L. Rebolj, Kranj.

Večje vezane knjige, med temi množino „Dom in Sveta“ se zaradi pomanjkanja prostora proda. Zeli se osebni ogled na lico mesa. Fran Ksav. Ažman Javornik, Gorenjsko.

Gospod išče meblirani sobi z ali brez 1 ali 2 posebnim vhodom. Cena postranska stvar. Ponudbe pod štev. 307 na upravo lista.

Naznanilo.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da sem s 15. 1. m. prevzel staro renomirano

VELETRGOVINO
Oskar Reliterjevo v Slovenjemgradu

katero bom vodil v istem velikem obsegu kakor moj prednik. Moja dolgoletna praksa v različnih veletrgovinah mi bo omogočala svojim cenj. odjemalcem v vsakem oziru ustrezati. Posebno važnost bodem polagal na solidno, prijazno, točno in hitro postrežbo.

Imel bodem vedno veliko izbiro manufakturnega in specerijskega blaga kakor tudi železnine katero bodem oddajal na drobno in debelo.

Kupujem vse deželne pridelke in plačujem najvišje cene. Za obilen obisk se priporočam z odl. spoštovanjem

ALOIZIJ DULAR.

Rabljene

industrijske tračnice

(Industriegeleise) 1200—1500 m dolgoti (v teži 3—5 kg po metru) z 5 ogibalniki in 3000 zraven pripadajočih žrebljov

kupi

Vladimir Radan, Zagreb
Vlaška ulica štev. 25.

Objava.

Dne 16. jan. 1920 stavljena je v obrat moderno osnovana **klavnica, hladilnica in tvornica suhomesnate robe v Zaprrešću.**

Tem potom javljamo interesantom in cenj. občinstvu, da nameravamo v tej tvornici izdelovati **praško suhomesnate robo prve vrste**, posebej: **praško šunko in karre**, izvrstno domačo mast, slanino, svežo in suho (specialiteta „angleška slanina“). Dalje vse vrste **klobasic, salam** in drugih mesnatih proizvodov. — Prodaja na veliko in malo. Naročbe se sprejemajo v poslovalnici: **Zagreb, Nikolićeva ulica 12, telefon 2-98** ali v tvornici: **Zaprrešće, telefon št. 11.** — Priporočila se

Industrija mesnih proizvodov d. d. Zagreb-Zaprrešće.

Iščemo

strugarske mojstre in uradnika za zvonarno

ki naj bo več knjigovodstva in vsaj deloma glasbeno izobražen.

Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana.

Skaboform se zopet dobi!

proti srbečici, garjam, lišaju, kožn. izpuščajem, zahtevajte v Vasi najbližji lekarni priznano in zdravniško priporočeno

Dr. FLESCH-evo izvorno SKABOFORM-MAZILO.

Ne maže, ne harva, brez duha. Dobiva se v vseh lekarnah.

Glavna zaloga za Ljubljano in okolico:

Rihard Sušnik »pri zlatem jelenus IV., Marjita trg.

urarska pomočnika
Dva spretna se sprejmeta proti dobri plači, hrani in stanovanju ter 25% od popravil pri Ant. Pečnik, urar, Borovaje.

Sodar

marljiv in pošten, ki bi pomagal tudi v kleti se takoj sprejme. Pismene ponudbe na upravnico pod »Posten 255.«

Kože domačih in divjih zajcev

dalje lisic, podlasic, deburjev in vse druge vrste kože, čunje, vreče, volno, ostanke suknja, rogove in njih odpadke, ščetine, žimo, kravjo in drugo dihalo, kožo, baker, med, svinec plačuje po najvišjih cenah **Adam Berghofer**, Gradec, Grleskal 14.

DRVA,

mehka in trda dobavi in pripele na dom V. Scagnetti, parna žaga za drž. kolodvorom.

Hranilec premoga.

„Ideal“, najboljši hranilec kuhinjske sedajnosti, štedilnike vseh vrst, kakor njih dele, vsa ključavničarska dela dobavlja stavbeno in umetno ključavničarstvo **Rudolf Mayer**, Gradec, Neubaugasse 74.

SODI

od 50 lit. naprej se kupijo v vsaki množini. Pismene ponudbe na upravnico tega lista pod »SODI 254.«

Morsko kopališče v Cirkvenici.

Pension »Slavia«, odda elegantno urejene

sobe.

Izvrstna kuhinja. Cene zmerne.

Ia bosanske slive

v zabojih po 15 kilogr.

Kava
Čaj
Čokolado
Kakao
Kavni pridatek
Konjak
Rum
Likerje
Šampanjevec
Namizna vina
Mandelne
Rozine
Paradižnike
Dišave

razpošilja po celim kraljestvu od 5 kg naprej poštne prosto

Josip Fabiani
Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Proda se v Mariboru parna pralnica in likalnica

z 1 parnim strojem, pralnim strojem, centrifugo, 3 likalnimi stroji, škrobalnim strojem, različnim orodjem in drugimi pripravami. Pojasnila daje „JADRAN“ anonimna odprava, Maribor, Gosposka ulica 44.

Iščemo risarje in konstrukterje

Ponudbe na Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Vino.

Prejel sem večjo množino **garant. zdravega, dobrega vina l. 1918-19**, katero oddam vsled pomanjkanja sodov po nabavni ceni, a izključno le v sodih kupca in takojšnjemu plačilu.

Rumeno . . . K 12.50.

Beio . . . „ 13.50.

Veletrgovina vina **Milko Jesih** Rudnik - Ljubljana.

Pisarna: Ljubljana, Florjanska ulica 36.

FRANC SWATY, Maribor

tovarna umetnih brusilnih kamnov in kamnov za brušenje britev.

Tovarna ustanovljena leta 1879.

priporoča za razprodajo svoje prvovrstne izdelke, kakor: **Alumin, Diamond, Swatyn** brusilni kamen za brite in kirurške inštrumente, kateri prekaša najboljše belgijske brusilne kamne. Dalje bruse za orodje znamke »Rapid« v vseh trdotah, bruse za kose, Carborundum Elektrit, najboljši brusilni kamen sedanjosti, ter vsako množino la ploščic za brušenje žag iz zaječeno pristnega šmirglja in Rogaškega naravnega kamna v vseh velikostih.

Cenik zastoj in brezplačno.

Naznanilo.

Naznanjam, da sem otvoril trgovino z

usnjem in čevlji

Cene: moški čevlji 240—K, ženski 230—do 240—K. Boljši moški čevlji 270—do 280—K. Domači izdelki

Spoštovanjem

Avgust Škof
Ljubljana, Pred igriščem 1.

Karbidne svetilke

v najrazličnejših izdelavih in velikostih se dobe po zmernih cenah pri točki

SVETLA, Ljubljana, Mestni trg št. 25.

6377

Spedijski oddelek.

Prevažanje vsakovrstnega blaga na Mariborskem trgu, spedicija vseh vrst, zacinjanja, prevozi z nabiralnimi vozovi na vse strani, selitve s patentiranimi vozovi, vskladiščenje raznega blaga in pohištva.

Največje domače podjetje v Jugoslaviji

„BALKAN“

Trgovska, spedijska in komisijaka del. D. — Podružnica Maribor. Pisarna Reiserjeva ulica št. 1. — Telefon interurban št. 375. — Centrala Ljubljana. — Podružnice: TRST, DUNAJ, BEOGRAD.

Redne zveze z največjimi tu- in inozemskimi trgovskimi.

Blagovni oddelek.

Prodaja vsakovrstnega kolonijalnega blaga na debelo, import ter eksport, prekmorske kupčije.

Komisija.

Prevzame se vseh vrst v prodajo.